

25156

Sevda Karaca
Gaziantep Milletvekili
Emek Partisi Genel Başkan Yardımcısı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Aile Bakanı Mahinur Özdemir Göktaş** tarafından Anayasanın 98, TBMM İç Tüzüğü'nün 96 ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. **07.03.2025**

Sevda Karaca
Gaziantep Milletvekili

İstanbul Pendik'te faaliyet gösteren Esenyalı Kadın Dayanışma Derneği, 2024 yılında derneğe yapılan başvurular üzerine rapor hazırlayarak kamuoyu ile paylaşmıştır. Raporda başvuru sebepleri ağırlaşan yoksulluk, artan şiddet ve baskı olarak öne çıkarken başvuru sayısı 2023'e göre yüzde 17 artmıştır.

Raporda dikkat çeken en önemli husus artan yoksulluk olmuş ve geçen yıla göre iş başvurusu için yardım talebinde bulunan kadın sayısı yüzde 1400 artmıştır. 4 bin 840 kadın kırtasiye, gıda, ev eşyası, temel ihtiyaç yardımları için derneğe ulaşmış ve kadınların 1510'u çocuğunun okul çantası, üniforma, kırtasiye ihtiyaçlarının karşılanması için başvurmuştur. 3 bin 330 kadın ise gıda, kira, fatura, kıyafet yardımı istemiştir.

2024 yılında 435 kadın ve çocuğun şiddet nedeniyle başvurduğu derneğe yapılan başvurular, bir önceki yıla göre yüzde 34 artmıştır.

- Yüzde 12'si ekonomik şiddet mağduru olan kadınlar maaşlarının zorla alınması, nafakanın ödenmemesi, borçlandırılma, kiranın ödenmemesi, çalışmasına engel olma, işyerine giderek olay çıkartıp kadını işten attırma, ortak paralarının izinsiz harcanması, aç bırakılma gibi durumlarla karşılaşmışlardır.
- Cinsel şiddete maruz kalan kadınlar taciz, cinsel istismar, cinsel ilişkiye zorlanma, tecavüz, başkalarıyla birlikte olmaya zorlanma, zorla hamile bırakılma, zorla evlendirme sebepleriyle başvurmuşlardır.
- Psikolojik şiddete uğrayan kadınlar; hakaret, aşırı kıskançlık, tehdit, kendisini ifade etmesine engel olunması, alay edilmesi, hareket özgürlüğünün kısıtlanması, aile üyeleri ve arkadaşlarıyla görüşmesinin engellenmesi, yakınlarına zarar vermekle tehdit edilmek, çocukları kaçırmakla tehdit edilmek gibi durumlarla karşı karşıya kalmışlardır.

Raporda şiddet faillerinin kadınların en yakınları olduğu ortaya konulmuştur. Kadınlara ve çocuklara şiddet uygulayan 431 şiddet failinin 283'ü kadınların eşi, 24'ü boşandığı erkek, 45'i

babası, 9'u akrabası, 20'si sevgilisi veya nişanlısı, 6'sı komşusu, 2'si ustabaşı, 8'i ağabey veya üvey ağabey, 6'sı erkeğin ailesindenken 28'i ise diğer kişilerden oluşmaktadır. Kadınlar fiziksel, psikolojik, ekonomik ve cinsel şiddeti bir arada yaşarken bu şiddetin çocuklarına da yöneldiğini de ifade etmişlerdir.

Raporda göçmen ve mülteci kadınların şiddeti önleme mekanizmalarına erişmekte geri bırakılmalarına da vurgu yapılarak derneğe başvuran göçmen kadınların, şiddet uygulayan erkekler hakkında ancak oturum iznini alabildikten sonra şikayetçi olabildiklerini ifade etmişlerdir.

Rapora göre şiddete maruz kalan kadınlar maddi destek, barınma ve güvence eksikliği nedeniyle şiddet içinde kalmaya mecbur bırakılmaktadır ve barınma sorunu en kritik sorun olarak ortaya konmuştur. Çalışan kadınların adli yardım hizmetinden yararlanamadıkları için 2024 yılında, avukat talebinin de arttığına dikkat çekilen raporda, başvuru kadınların neredeyse yarısının haklarını öğrenmek istediği belirtilmiştir. Ayrıca boşanma sürecinde tehditler sebebiyle kadınların nafaka ve velayet gibi pek çok hakkından vazgeçmek durumunda kaldığı vurgulanmış ve nafakaların düzensiz ödendiği veya hiç ödenmediği de tespit edilmiştir.

Bu bağlamda;

1. Her yıl binlerce kadından başvuru alarak onlara yardım eden ve bu başvuruları rapor olarak yayımlayan Esenyalı Kadın Dayanışma Derneği; Bakanlığınızın kadınlara dönük program hazırlarken görüş aldığı söylenen dernekler arasında mıdır?
2. TÜİK rakamlarıyla da açığa çıktığı üzere, kadınların istihdamda erkeklerin yarısına dahi ulaşamadığı gerçeği karşısında, Esenyalı'da yaşayan kadınların önceki yıla göre yüzde 1400 oranında artan istihdam talebine karşı ne tür adımlar atmaktasınız?
3. Çocukların eğitimden dahi kopmak zorunda kalarak aile geçimi için çalışmak zorunda kaldığı, ev içindeki en temel ihtiyaçların dahi ancak yardımla giderildiği, kadınların yalnızca barınma sorununu dahi çözemediği için evlilik içinde şiddet sarmalına mecbur bırakıldığı gerçeğini gözler önüne seren bu rapordaki vahameti "aile yılı" düzeltecek midir?
4. Kadınların fiziksel, cinsel, ekonomik ve psikolojik şiddeti bir arada ve katmerli şekilde yaşadığı örnekleri sunan raporda, kadınların karakollardan geri gönderildiği de ifade edilirken şiddete uğrayan kadınları koruma görevini iktidarınız nasıl yerine getirecektir?
5. Şiddete maruz kaldıklarını bildirmeleri halinde dahi sınır dışı edilme tehlikesi ile karşı karşıya kalan göçmen ve mülteci kadınları şiddetten koruyan temel mekanizma nedir?
6. Nafaka ve velayet gibi haklarından feragat etmek ve hatta öldürülmek uğruna boşanmayı göze alan kadınların haklarını dahi bilmediği ortadayken planını yaptığınız aile arabuluculuğu ile kadınların haklarını nasıl garanti altına almayı planlamaktasınız?